

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIAM TEISMUI

Gedimino pr. 36, 01104 Vilnius

Pareiškėjas:

Lietuvos Respublikos Seimo narių grupė

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

El. paštas: priim@lrs.lt

Tel. Nr. +370 5 239 6060

Pareiškėjo atstovas (-ai):

Seimo narys Mindaugas Lingė (Seimo narių grupės atstovas, kuriam suteikiamos visos ir neribotos teisės atstovauti Pareiškėjui Konstituciniame Teisme)

El. paštas: mindaugas.linge@lrs.lt

Seimo narys Laurynas Kasčiūnas (Seimo narių grupės atstovas, kuriam suteikiamos visos ir neribotos teisės atstovauti Pareiškėjui Konstituciniame Teisme)

El. paštas: laurynas.kasciunas@lrs.lt

Seimo narė Paulė Kuzmickienė (Seimo narių grupės atstovė, kuriai suteikiamos visos ir neribotos teisės atstovauti Pareiškėjui Konstituciniame Teisme)

El. paštas: paule.kuzmickiene@lrs.lt

Seimo narys Jurgis Razma (Seimo narių grupės atstovas, kuriam suteikiamos visos ir neribotos teisės atstovauti Pareiškėjui Konstituciniame Teisme)

El. paštas: jurgis.razma@lrs.lt

Ginčijamą teisės aktą priėmusi valstybės institucija:

Lietuvos Respublikos Prezidentas

S. Daukanto a. 3, 01122 Vilnius

El. paštas: kanceliarija@prezidentas.lt

Tel. Nr. +370 5 206 2090

Ginčijamas teisės aktas:

Lietuvos Respublikos Prezidento 2025 m. rugsėjo 9 d. dekretas Nr. 1K-434 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudėties“ (Paskelbtas: TAR, 2025-09-09, Nr. 15139)

PRAŠYMAS

IŠTIRTI TEISĖS AKTO ATITIKTĮ LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS ĮSTATYMAI

2025 m. rugsėjo 18 d.

Vilnius

I. Dėl Pareiškėjo teisės kreiptis su prašymu į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą

Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau ir – Konstitucija) 105 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatyta, kad Konstitucinis Teismas nagrinėja, ar neprieštarauja Konstitucijai ir įstatymams Respublikos Prezidento aktai.

Konstitucijos 106 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad dėl Respublikos Prezidento aktų sutikimo su Konstitucija ir įstatymais į Konstitucinį Teismą turi teisę kreiptis ne mažiau kaip 1/5 visų Seimo narių ir teismai.

II. Dėl konkretaus bylos nagrinėjimo pagrindo pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 64 straipsnio 1 dalį

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 64 straipsnio 1 dalyje reglamentuojama, jog bylos dėl teisės akto atitikimo Konstitucijai nagrinėjimo Konstituciniame Teisme pagrindas yra teisiškai motyvuota abejonė, kad visas aktas ar jo dalis prieštarauja Konstitucijai pagal: 1) normų turinį; 2) reguliavimo apimtį; 3) formą; 4) Konstitucijoje nustatytą priėmimo, pasirašymo, paskelbimo ar įsigaliojimo tvarką.

Šiuo atveju Pareiškėjo teisiškai motyvuota abejonė dėl Lietuvos Respublikos Prezidento 2025 m. rugsėjo 9 d. dekreto Nr. 1K-434 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudėties“ (toliau ir – Dekretas) atitikties Konstitucijai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymui yra grindžiama Dekreto prieštaravimu Konstitucijai bei įstatymui pagal normų turinį.

III. Teisiniai motyvai dėl ginčijamo teisės akto prieštaravimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymui

1. Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad valdžios galias riboja Konstitucija.
2. Pagal Konstitucijos 7 straipsnio 1 dalį, negalioja joks įstatymas ar kitas aktas priešingas Konstitucijai.
3. Konstitucijos 77 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad Respublikos Prezidentas daro visa, kas jam pavesta Konstitucijos ir įstatymų.
4. Konstitucijos 85 straipsnyje numatyta, kad įgyvendindamas jam suteiktus įgaliojimus, Respublikos Prezidentas leidžia aktus-dekretus.
5. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau ir – Konstitucinis Teismas) 2003 m. gruodžio 30 d. nutarime pažymėjo, kad pagal Konstituciją negali būti tokių Respublikos Prezidento aktų, kurių Konstitucinis Teismas negalėtų tirti jų atitikties Konstitucijai, konstituciniams įstatymams ir įstatymams atžvilgiu. Konstitucinis Teismas pagal Konstituciją turi įgaliojimus tirti Respublikos Prezidento aktų atitiktį Konstitucijai ir

įstatymams nepriklausomai nuo to, ar šie aktai yra individualaus, ar norminio pobūdžio, ar jie yra vienkartinio (ad hoc) taikymo, ar nuolatinio galiojimo. Jeigu Konstitucijoje ar įstatymuose yra numatyti atitinkami reikalavimai, kurių turi būti laikomasi (kurie turi būti įvykdyti) leidžiant atitinkamą Respublikos Prezidento aktą, Konstitucinis Teismas, sprendamas, ar Respublikos Prezidento aktas neprieštarauja Konstitucijai ir įstatymams, turi tirti ir tai, ar tokių reikalavimų buvo laikomasi (ar jie buvo įvykdyti), nes nenustačius šių faktinių aplinkybių būtų neįmanoma ištirti ir Respublikos Prezidento akto atitikties Konstitucijai ir įstatymams.

6. Lietuvos Respublikos Prezidentas 2025 m. rugsėjo 9 d. priėmė dekretą Nr. 1K-434 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudėties“, kuriame yra numatyta:

„Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 4 punktu ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės Ingos Ruginienės 2025 m. rugsėjo 9 d. teikimą,

1 straipsnis.

T v i r t i n u tokios sudėties Lietuvos Respublikos Vyriausybę:

- 1) Vaida Aleknavičienė – kultūros ministrė;
- 2) Kęstutis Budrys – užsienio reikalų ministras;
- 3) Edvinas Grikšas – ekonomikos ir inovacijų ministras;
- 4) Marija Jakubauskienė – sveikatos apsaugos ministrė;
- 5) Vladislav Kondratovič – vidaus reikalų ministras;
- 6) Andrius Palionis – žemės ūkio ministras;
- 7) Raminta Popovienė – švietimo, mokslo ir sporto ministrė;
- 8) Dovilė Šakalienė – krašto apsaugos ministrė;
- 9) Rita Tamašunienė – teisingumo ministrė;
- 10) Juras Taminskas – susisiekimo ministras;
- 11) Kristupas Vaitiekūnas – finansų ministras;
- 12) Jūratė Zailskienė – socialinės apsaugos ir darbo ministrė.“

7. Šiuo Prezidento Dekretu buvo tvirtinama naujos Vyriausybės sudėtis po ankstesnės Vyriausybės atsistatydinimo.
8. Kaip matyti iš Prezidento priimto Dekreto, juo buvo patvirtinta Ministrės Pirmininkės Ingos Ruginienės vadovaujama Vyriausybė, kurios sudėtyje yra 12 ministrų.
9. Konstitucija neįtvirtina Lietuvos Respublikos ministerijų sąrašo, tačiau nurodo, kad Lietuvos Respublikos ministerijas Vyriausybės siūlymu steigia ir panaikina Seimas (Konstitucijos 60 straipsnio 8 punktas). Konstitucijoje yra nurodyta tik viena ministro pareigybė – krašto apsaugos ministras (Konstitucijos 140 straipsnio 1 dalis); taigi pagal Konstituciją Lietuvoje negali nebūti Krašto apsaugos ministerijos.

10. Seimas yra priėmęs Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymą, kuriame nustatyta, kokios ministerijos yra Lietuvos Respublikoje.
11. Prezidento Dekreto priėmimo metu galiojusios Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo redakcijos 29 straipsnio 2 dalyje buvo įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikoje yra ne 12, o 14 ministerijų:
 - 1) Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija;
 - 2) Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija;
 - 3) Lietuvos Respublikos energetikos ministerija;
 - 4) Lietuvos Respublikos finansų ministerija;
 - 5) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija;
 - 6) Lietuvos Respublikos kultūros ministerija;
 - 7) Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
 - 8) Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija;
 - 9) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija;
 - 10) Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija;
 - 11) Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija;
 - 12) Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija;
 - 13) Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija;
 - 14) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.
12. Taigi, pagal Dekretą buvo patvirtinta nepilnos sudėties Vyriausybė, į kurią paskirta dvylika iš keturiolikos Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatyme numatytų ministrų.
13. Konstitucijos 91 straipsnyje yra nustatyta, jog Lietuvos Respublikos Vyriausybę sudaro Ministras Pirmininkas ir ministrai. Konstitucinis Teismas savo jurisprudencijoje ne kartą yra konstatavęs, kad Lietuvos vykdomosios valdžios institucijų sistemoje Vyriausybė, įgyvendinanti valstybinį valdymą, užima išskirtinę vietą. Vyriausybė – kolegiali bendros kompetencijos institucija. Ją sudaro Ministras Pirmininkas ir ministrai (Konstitucinio Teismo 1998 m. sausio 10 d., 1999 m. balandžio 20 d., 2003 m. gegužės 30 d. nutarimai, 2004 m. vasario 11 d. sprendimas, 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas).
14. Konstitucijos 84 straipsnio 4 punkte nurodyta, kad Respublikos Prezidentas Seimo pritarimu skiria Ministrą Pirmininką, paveda jam sudaryti Vyriausybę ir tvirtina jos sudėtį. Konstitucijos 92 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad Ministras Pirmininkas ne vėliau kaip per 15 dienų nuo jo paskyrimo pristato Seimui savo sudarytą ir Respublikos Prezidento patvirtintą Vyriausybę ir pateikia svarstyti jos programą.
15. Apibendrinant tokį konstitucinį reguliavimą, matyti, kad pagal Konstitucijos 84 straipsnio 4 punktą, aiškinant jį su Konstitucijos 92 straipsnio 3 dalimi, Respublikos Prezidentas Ministro Pirmininko teikimu turi patvirtinti būtent visos sudėties Vyriausybę, o ne atskirus ministrus, apie kurių skyrimą ir atleidimą nurodyta kitose Konstitucijos nuostatose (92

straipsnio 2 dalyje, 84 straipsnio 9 punkte). Taigi, Konstitucijos 84 straipsnio 4 punkte numatytas Respublikos Prezidento įgaliojimas patvirtinti Vyriausybės sudėtį yra netapatus (skirtingas) pavienių ministrų skyrimui ir atleidimui, numatytam kitose minėtose Konstitucijos nuostatose, todėl negali būti tapatinamas. Pagal Konstituciją Vyriausybės sudėties formavimas etapais nėra numatytas, t. y. tokia situacija, kai patvirtinama tik tam tikra Vyriausybės dalis ir po to papildomai tvirtinami likę ministrai, pagal Konstituciją netoleruotina. Neatsitiktinai Konstitucijos 92 straipsnio 3 dalyje yra numatytas 15 dienų terminas nuo Ministro Pirmininko paskyrimo Vyriausybės sudėčiai patvirtinti ir Seimui ją pristatyti – turima omenyje būtent visos sudėties Vyriausybė, nes kitaip suprantant šias Konstitucijos nuostatas, būtų įmanoma tokia situacija, kai visos sudėties Vyriausybė apskritai niekada nebūtų sudaryta (nes po 15 dienų termino nėra numatytas joks kitas terminas, per kurį Vyriausybė turėtų būti papildyta naujais ministrais).

16. Vadinasi, lingvistinis ir loginis Konstitucijos teksto, ypač jos 84 straipsnio 4 punkto, aiškinimas leidžia daryti išvadą, kad Konstitucija nenumato galimybės Respublikos Prezidentui tvirtinti nepilnos sudėties Vyriausybę. Konstitucijoje nėra nuostatų, kurios leistų tvirtinti naujos Vyriausybės sudėtį be vieno, dviejų, trijų, keturių, penkių, šešių ar dar kitokio skaičiaus ministrų. Konstitucija, pavyzdžiui, nenumato ir to, kad Vyriausybė gali būti laikoma sudaryta, kai yra paskirta bent pusė jos ministrų. Šiame kontekste palyginimui paminėtinas konstitucinis reguliavimas, susijęs su Seimo išrinkimu. Pavyzdžiui, Konstitucijos 55 straipsnio 2 dalyje yra numatyta, kad Seimas laikomas išrinktu, kai yra išrinkta ne mažiau kaip 3/5 Seimo narių. Tačiau, kaip minėta, kalbant apie naujos Vyriausybės sudarymą, jokių konstitucinių nuostatų, kad, pavyzdžiui, Vyriausybė laikoma sudaryta, kai yra patvirtinta 2/3, 3/5, 6/7 ar dar kitokia dalis Vyriausybės, Konstitucijoje nėra. Tai tik dar kartą patvirtina, kad per Konstitucijos 92 straipsnio 3 dalyje nustatytą 15 dienų terminą (skaičiuojant nuo Ministro Pirmininko paskyrimo) privalo būti sudaryta visos, o ne dalinės sudėties Vyriausybė.
17. Tokį Konstitucijos aiškinimą patvirtina ir sisteminis jos 84 straipsnio 4 punkte numatytų Prezidento įgaliojimų aiškinimas kartu su Konstitucijos 67 straipsnio 7 punktu, pagal kurį Seimas svarsto Ministro Pirmininko pateiktą Vyriausybės programą ir sprendžia, ar jai pritarti, ir 92 straipsnio 5 dalimi, pagal kurią nauja Vyriausybė gauna įgaliojimus veikti, kai Seimas posėdyje dalyvaujančių Seimo narių balsų dauguma pritaria jos programai. Aiškindamas Konstitucijos 67 straipsnio 7 punkto ir 92 straipsnio 5 dalies nuostatas, Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad balsuodamas dėl pritarimo Vyriausybės programai Seimas išreiškia savo sutikimą, kad Vyriausybė tvarkytų krašto reikalus būtent taip, kaip numatyta programoje; kol Seimas nepritaria Vyriausybės programai, ji nėra gavusi įgaliojimų veikti; pritarimu Vyriausybės programai suteikiant Vyriausybei įgaliojimus veikti yra įtvirtinamas Seimo pasitikėjimo Vyriausybe *in corpore* principas (1999 m. balandžio 20 d., 2020 m. rugpjūčio 28 d. nutarimai). Konstitucinis Teismas 2020 m. rugpjūčio 28 d. nutarime pažymėjo, kad Konstitucijos 67 straipsnio 7 punkte, 92 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas įgaliojimų Vyriausybei suteikimo reguliavimas atspindi

parlamentinės pliuralistinės demokratijos ypatumus ir išreiškia vieną svarbiausių parlamentinės respublikos bruožų – Seimo pasitikėjimą kaip Vyriausybės įgaliojimų pagrindą; toks Seimo pasitikėjimas pareiškiamas Vyriausybėje *in corpore*, t. y. pritarant ne Vyriausybės personalinei sudėčiai, o jos programai, kurioje išdėstomos Vyriausybės programinės nuostatos – tam tikro laikotarpio valstybės veiklos gairės, grindžiamos Seimo rinkimus laimėjusių politinių jėgų (Seimo daugumos) programinėmis nuostatomis; toks pritarimas Vyriausybės programai galimas tik Seimui deramai ją apsvarsčius politinio pliuralizmo sąlygomis ir įsitikinus Seimo daugumos parama Vyriausybės programinėms nuostatoms.

18. Taigi, iš Konstitucinio Teismo 1999 m. balandžio 20 d. ir 2020 m. rugpjūčio 28 d. nutarimų matyti, kad pagal Konstitucijos 67 straipsnio 7 punkto, 92 straipsnio 5 dalies nuostatas pritarimas Vyriausybės programai tuo pačiu reiškia Seimo pasitikėjimą Vyriausybėje *in corpore*, t. y. visos sudėties Vyriausybėje. Pagal tarptautinių žodžių žodyną lotyniška frazė *in corpore* reiškia „visi“, „visi drauge“. Vadinasi, Konstitucijos 84 straipsnio 4 punktas, aiškinant jį kartu su Konstitucijos 67 straipsnio 7 punktu ir 92 straipsnio 5 dalimi, reiškia, jog Respublikos Prezidentas privalo patvirtinti visos sudėties Vyriausybę, tai yra Vyriausybę *in corpore*, kurios programai po to turėtų pritarti Seimas, kad ši Vyriausybė gautų įgaliojimus veikti.
19. Konstitucinio Teismo 2020 m. rugpjūčio 28 d. nutarime suformuluota konstitucinė doktrina leidžia teigti, kad Seimas, sprendamas, ar suteikti pasitikėjimą Vyriausybei, privalo įvertinti konkrečios Vyriausybės (*in corpore*) gebėjimą vykdyti konkrečią Vyriausybės programą (žr. 14. 2 punktą).
20. Pažymėtina, kad priešingai aiškinant Konstituciją, kad esą Respublikos Prezidentas galėtų tvirtinti nepilnos sudėties Vyriausybę ir Seimas galėtų pritarti nepilnos sudėties Vyriausybės programai, toks Seimo pritarimas ir pasitikėjimo Vyriausybėje pareiškimas taip pat būtų nepilnas ir nevisavertis, nes Seimui nebūtų žinoma visa Vyriausybės sudėtis, todėl jis nežinodamas visų ministrų negalėtų visavertiškai įsitikinti, kad Vyriausybė *in corpore* bus pajėgi vykdyti jos programą, tai yra nebūtų sudarytos sąlygos Seimui deramai apsvarstyti Vyriausybės programą politinio pliuralizmo sąlygomis, *inter alia*, vertinant Vyriausybės *in corpore* – Ministro Pirmininko ir visų ministrų – gebėjimą įgyvendinti šią programą, kaip to reikalauja Konstitucija. Pabrėžtina, kad Prezidentui Dekretu patvirtinus nepilnos sudėties Vyriausybę, tai yra 12 iš 14 ministrų – be aplinkos ir energetikos ministrų, Seimas, nežinodamas minėtų ministrų negali įvertinti, ar Vyriausybė *in corpore* bus pajėgi vykdyti atitinkamas jos programos dalis.
21. Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje yra pabrėžta (Konstitucinio Teismo 2004 m. gegužės 25 d. nutarimas), kad Konstitucija – tai aukščiausios teisinės galios aktas. Konstitucijoje atsispindi visuomenės sutartis – visų Lietuvos Respublikos piliečių demokratiškai priimtas įsipareigojimas jų dabartinei ir būsimosioms kartoms gyventi pagal Konstitucijoje įtvirtintas pamatines taisykles ir joms paklusti, idant būtų užtikrintas

valdžios legitimumas, jos sprendimų teisėtumas, žmogaus teisės ir laisvės, idant visuomenėje būtų santarvė. Konstitucija, kaip aukščiausios teisinės galios aktas ir visuomenės sutartis, yra grindžiama universaliomis, nekvestionuojamomis vertybėmis – suvereniteto priklausymu Tautai, demokratija, žmogaus teisių ir laisvių pripažinimu bei jų gerbimu, pagarba teisei bei teisės viešpatavimu, valdžios galių ribojimu, valdžios įstaigų priederme tarnauti žmonėms ir atsakomybe visuomenei, pilietiškumu, teisingumu, atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės siekiu. Konstitucijoje yra nustatyti žmogaus ir valstybės santykių, viešosios valdžios formavimo ir funkcionavimo, Tautos ūkio, vietos savivaldos, kitų svarbiausių visuomenės ir valstybės gyvenimo santykių pagrindai. Konstitucija yra aukščiausioji teisė. Ji nubrėžia gaires visai teisės sistemai – visa teisės sistema kuriama Konstitucijos pagrindu.

22. Konstitucinio Teismo 1999 m. lapkričio 23 d. nutarime (pakartota 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime) yra nurodyta, jog Konstitucija nepriskiria konstitucinės santvarkos saugojimo funkcijos tik kuriai nors vienai valstybės valdžios institucijai. Tai yra visų valstybės valdžios institucijų (Seimo, Respublikos Prezidento, Vyriausybės, Teismo), taip pat kitų valdžios įstaigų ir organizacijų konstitucinė priedermė, kylanti ne tik iš konkrečių įstatymų, bet pirmiausia iš Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo ir reikalavimo laikytis Konstitucijos, ją vykdyti, jos nepažeisti ir ją ginti.
23. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas yra universalus principas, kuriuo grindžiama visa Lietuvos teisės sistema ir Lietuvos Respublikos Konstitucija, kad teisinės valstybės principo turinys atsiskleidžia įvairiose Konstitucijos nuostatose (Konstitucinio Teismo 2000 m. vasario 23 d., spalio 18 d. nutarimai). Konstitucinis teisinės valstybės principas yra susijęs *inter alia* su kitais konstituciniais principais, kaip antai, demokratijos, valdžių padalijimo ir atsakingo valdymo (*inter alia* Konstitucinio Teismo 2020 m. rugpjūčio 28 d. nutarimas).
24. Konstitucinio Teismo 2004 m. balandžio 15 d. nutarime yra akcentuota, kad konstitucinis teisinės valstybės principas, be kitų reikalavimų, suponuoja ir tai, kad visos valstybės valdžios institucijos, pareigūnai veiktų tik Konstitucijos ir teisės pagrindu, paklusdami Konstitucijai ir teisei, kad Konstitucija turi aukščiausią teisinę galią ir kad įstatymai ir kiti teisės aktai turi atitikti Konstituciją.
25. Konstitucinio Teismo 2001 m. liepos 12 d. nutarime pažymėta, jog valstybinės valdžios institucijos, rengdamos ir priimdamos teisės aktus, privalo vadovautis Konstitucijoje įtvirtintu teisinės valstybės principu.
26. Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarime pabrėžta, kad konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja ir teisės aktų hierarchiją, *inter alia* tai, kad poįstatyminiai teisės aktai negali prieštarauti įstatymams, konstituciniams įstatymams ir Konstitucijai, kad poįstatyminiai teisės aktai turi būti priimami remiantis įstatymais, kad poįstatyminis

teisės aktas yra įstatymo normų taikymo aktas nepriklausomai nuo to, ar tas aktas yra vienkartinio (*ad hoc*) taikymo, ar nuolatinio galiojimo.

27. Aiškindamas Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalį kartu su šio straipsnio 3 dalimi, kurioje nustatyta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, Konstitucinis Teismas taip pat yra pažymėjęs, jog Konstitucija yra valstybės valdžią ribojanti aukščiausioji teisė, joje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas (*inter alia* 2010 m. spalio 27 d. išvada, 2015 m. lapkričio 19 d. nutarimas). Pagal Konstituciją, *inter alia* jos 5 straipsnio 2, 3 dalis, konstitucinius atsakingo valdymo, teisinės valstybės principus, valstybės valdžią įgyvendinančios institucijos, vykdydamos savo funkcijas, negali viršyti joms Konstitucijos ir įstatymų suteiktų įgaliojimų, juos įgyvendindamos privalo laikytis iš Konstitucijos kylančių reikalavimų, be kita ko, priimti teisėtus ir pagrįstus teisės aktus (2018 m. kovo 2 d., 2020 m. rugpjūčio 28 d. nutarimai); Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (Konstitucinio Teismo 2012 m. spalio 26 d. išvada).
28. Atsižvelgiant į tai, kad ginčijamu Dekretu buvo patvirtinta ne visos sudėties nauja Vyriausybė, konstatuotina, kad Dekretas prieštarauja Konstitucijos 84 straipsnio 4 punktui, 91 straipsniui, 92 straipsnio 3 daliai, konstituciniams teisinės valstybės ir atsakingo valdymo principams.
29. Kaip minėta, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo (redakcija, galiojusi Dekreto priėmimo metu) 29 straipsnio 2 dalyje numatyta keturiolika ministerijų, o pagal Dekretą buvo patvirtinta nepilnos sudėties Vyriausybė, į kurią paskirta dvylika ministrų. Be to, Vyriausybės įstatymo 6 straipsnio „Vyriausybės sudarymo tvarka ir Vyriausybės programa“ 2 dalyje yra įtvirtintos nuostatos, analogiškos Konstitucijos 84 straipsnio 4 punkto, 91 straipsnio, 92 straipsnio 3 dalies nuostatoms. Joje nustatyta, kad „Ministras Pirmininkas ne vėliau kaip per 15 dienų nuo jo paskyrimo pristato Seimui savo sudarytą ir Respublikos Prezidento patvirtintą Vyriausybę ir pateikia svarstyti jos programą. Jeigu Seimas motyvuotu nutarimu nepritaria šiai programai, Ministras Pirmininkas ne vėliau kaip per 15 dienų nuo nepritarimo dienos pateikia svarstyti naują programą. Ministerijos ir kitos valstybės institucijos privalo paskirtiems ministrams teikti medžiagą, reikalingą Vyriausybės programai parengti, bei prisidėti prie programos rengimo.“
30. Taigi dėl tų pačių argumentų, kurie pateikti ginčijant Dekreto atitiktį Konstitucijos 84 straipsnio 4 punktui, 91 straipsniui, 92 straipsnio 3 daliai, konstituciniams teisinės valstybės ir atsakingo valdymo principams, konstatuotina, kad Dekretas taip pat prieštarauja Vyriausybės įstatymo 6 straipsnio 2 daliai ir 29 straipsnio 2 daliai.

31. Šio Konstituciniam Teismui teikiamo prašymo ištirti Respublikos Prezidento 2025 m. rugsėjo 9 d. dekreto Nr. 1K-434 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudėties“ atitiktį Konstitucijai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymui kontekste būtina pažymėti, kad dėl analogiško Respublikos Prezidento dekreto (2024 m. gruodžio 4 d. dekretas Nr. 1K-173), kuriuo taip pat buvo patvirtinta ne visos sudėties Vyriausybė, konstitucinio teisėtumo įvertinimo Konstituciniame Teisme yra priimtas Lietuvos Respublikos Seimo narių grupės prašymas (Nr. 1B-23/2024) ir nagrinėjama konstitucinės justicijos byla Nr. 2/2025.

IV. Prašymas Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui

Vadovaudamiesi tuo, kas išdėstyta, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo prašome ištirti:

Ar Lietuvos Respublikos Prezidento 2025 m. rugsėjo 9 d. dekretas Nr. 1K-434 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudėties“ (Paskelbtas: TAR, 2025-09-09, Nr. 15139) neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 4 punktui, 91 straipsniui, 92 straipsnio 3 daliai, konstituciniams teisinės valstybės ir atsakingo valdymo principams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo (1998 m. balandžio 28 d. redakcija) 6 straipsnio 2 daliai (su 2013 m. sausio 17 d. pakeitimais) ir 29 straipsnio 2 daliai (su 2023 m. lapkričio 16 d. pakeitimais).

PRIDEDAMA:

Lietuvos Respublikos Prezidento 2025 m. rugsėjo 9 d. dekretas Nr. 1K-434 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudėties“ (Paskelbtas: TAR, 2025-09-09, Nr. 15139)

Seimo nariai:

Nr.	Vardas, Pavardė	Parašas
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		

10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		

Tvirtinu Seimo narių parašus:

a) tvirtinamų parašų skaičius: (.....)

b) parašų tvirtinimo data

Seimo Pirmininkas (arba jo pavaduotojas)